

skemu prebivalcu. Na verižici nosi vražica zlato odprto srce. „Čemu?“ popraša jo marsikdo s tresočim glasom. „Da vanje duše zapisujem“, odgovori nam gibčen rudeči jeziček, seveda primerno kratek. Kosmati vragovi imajo precejšnjo zalogo peklenskih dovtipov, ter sipljejo žgeči humor med vrste zemljanov. Približamo se peklju, kjer je v pošastnorudeči razsvetljavi peklenški buffet pripravljen, v kotu gori pod kotlom ogenj, sova in kače blišče tam z očmi. Končno: cilink! cilink! in takoj se začne premikati veličastni miklavški spreved. Na čelu spreveda gre revno dete, ter nese blagajnico „Ustřední Matice“, za njim pa koraka Miklavž z vsem svojim nebeškim in peklenškim spremstvom. Angelji sipljejo cvetlice ter razmetavajo slaščice med občinstvom, satanica se resnobno naslanja na vile in kosmat vrag s kozlovsko brado divoko poskakuje zadnji v sprevedu.

Znatni del vsega tega, kar je bilo videti na žofinskem sejmu, so češke dame ali same izgotovile, ali dale izvršiti za svoj denar. Njihov trud se jim zdi dovolj plačan, ako se vse razpeča, Matičina blagajnica se napolni, ter se s tem omogoči povspeševati plemenito delo „Ustřední Matice“. In sedaj se malo poozrimo po slovenskih krajih. Tudi slovenski otroci nam narodno umirajo tam na laški meji, v Trstu, na Koroškem, na Južnem Štajerskem in na Medžimurskem, zato si vzemimo v izgled požrtvovalni češki narod, ter podpirajmo po svojih razmerah in možnostih slovensko Ciril-Metodovo družbo, ki ima isto nalogo, kakor češka „Ustřední Matice“. Kdor se umika svojim narodnim dolžnostim in narodnemu davku, ni značajan človek. Dal Bog tudi letos slovenskim sirotam ob mejah veliko dobrih in radodarnih sv. Miklavžev!

Novice.

— **Osebnosti.** Okrajni komisar v Ljubljani, gosp. Žiga baron Gussich, je poklican na službovanje v trgovinsko ministrstvo. — Deželni koncipist, gospod Karol baron Schlosser, je pridelen okrajnemu glavarstvu v službovanje. Finančni koncipist v Ljubljani, gosp. dr. Erih Mühleisen je imenovan davčnim inspektorjem, finančni konceptni praktikant, gosp. Aleksander Guzelj, pa finančnim koncipistom. — Poštni oficijal in absolvirani pravnik v Gradcu, gospod Matevž Vrtnjak, je imenovan poštним koncipistom ravnotam. — Odvetnik dr. Fran Pikl je naznanil odvetniški zbornici, da se preseli po treh mesecih iz Marenberga v Maribor. — Živinozdravnik gosp. Anton Slivnik je imenovan veterinarskim asistentom za Koroško.

— **Promocija.** Gospod Vekoslav Kukovec, pravni praktikant pri deželni sodnji v Gradcu, je bil dne 28. novembra na graški univerzi promoviran doktorjem prava. — Na vseučilišču na Dunaju je bil 21. m. m. promoviran doktorjem vsega zdravilstva gosp. Otmar Lavtar, sin profesorja L. Lavtarja v Mariboru. Čestitamo!

— **Častnim občanom** je soglasno imenovala občina Št. Pavel pri Preboldu svojega dolgoletnega, mnogozaslužnega, sedaj že upokojenega nadučitelja gosp. Josipa Vidica v

priznanje njegovih obilnih zaslug, ki se jih je pridobil v svojem 38letnem službovanju na polju izomike in vzgoje šentpavelske mladine in kot izvrsten gojitelj sadjarstva.

— **Poročila** se je v Pragi gđ Marija Hilbertova, bivša naivka slovenskega gledališča, z gosp. Arturjem grofom Aichelburgom.

— **Županom v Idriji** je izvoljen zopet zaslužni gosp. Dragotin Lapajne in sicer s 14 proti 8 glasom.

— **Nova ustanova.** V Gorici umrli finančni komisar v pokoju gosp. Fran Povše je zapustil 5000 kron za ustanovo za vzgojo dečkov in deklet najprej iz sorodstva v Vrdu pri Novem mestu, a če teh ni, za kakega šolarja iz topliške fare.

— **Desettedenski praktični kurs o mlekarstvu, mslarstvu in sirarstvu**, ki se bo vršil v Selcih pri Škofji Loki, se prične 8. januarja 1903. Mladenci, ki žele udeležiti se tega pouka, naj se zglase do 20. decembra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem, katerim naj pridenejo spričevalo občinskega županstva o poštenem vedenju in o dosedanjem delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost imajo oni, ki so v tej stroki že delovali.

— **Obrtni shod** bo 7. in 8. t. m. v Ljubljani. Za udeležbo se je zglasiti pri brivcu gosp. Franchettiju.

— **»Glasbena Matica«** je v sredo priredila koncert, pri katerem se je pel „Zlatorog“. Koncert je imel znamenit uspeh.

— **Letošnje dolensko vino in vinska pokušnja v Krškem.** Da so letošnja dolenska vina v obče boljša od lanskih, o tem so se lahko prepričali vsi obiskovalci vinske pokušnje, ki se je vršila v nedeljo, v ponedeljek ter deloma tudi v torek v Krškem. Splošno mnenje je bilo, da so letošnja dolenska vina jako kislja, kar pa nikakor ni res. Nekatera so res slabotna in prav kislja, toda večinoma le od takih posestnikov, ki imajo svoje vinograde v slabih legah in s slabimi vrstami zasajene in ki s trgatvijo prezgodaj pričnejo. In ravno z omejeno pokušnjo se je hotelo pokazati značaj letošnjega vinskega pridelka iz raznih leg in krajev krškega političnega okraja. Nadaljna dobra lastnost letošnjega splošno pravilno pripravljenega vina je tudi ta, da se kaj rado čisti, kar je znamenje, da se bode tudi pozneje dobro držalo, osobito po leti. Priporočamo torej vsem kupcem in drugim ljubiteljem dolenskega vina, naj ne zamude ugodne prilike in naj se po možnosti preskrbe tem pridelkom, dokler ga je še dosti in dokler ima še tako nizko ceno. Cene so se sicer nastavile od 28—38 vin liter, toda povprečna cena je 30—32 vin. liter. Glede vinske pokušnje same pa moramo priznati, da se je ista popolnoma posrečila. Če ravno je bila ta razstava jako omejena, je prišlo mnogo gostilničarjev, vinskih trgovcev in drugih interesentov iz Koroškega, Zagreba, Štajerskega, Gorenjskega, Dolenskega osobito pa iz Ljubljane; vabilu kmetijske podružnice pa se je odzvalo nepričakovano veliko vinogradnikov krškega političnega okraja. Trumoma so romali v soboto in v nedeljo iz 2—4 ure oddaljenih krajev v Krško, nesoč v svojih cekerjih razne uzorce. Ker se je sproti zapisovalo ime in bivališče dotičnega razstavljalca ter kraj in tega kakor tudi cena in množina razstavljenega, oziroma za prodajo namenjenega vina, je bilo iz zapisnika posneti, da je razstavilo 435 vinogradnikov 538 vzorcev raznega vina. Ob 1½2. uri popoldne se je pričela oficijelna pokušnja in sicer proti vstopnini 1 krono, za katero je pa dotičnik dobil kupon z 20 listki za pokušnjo 20 kozarcev raznih vin. Kmalu se je nabralo toliko obiskovalcev, da se niti več ganiti ni bilo mogoče. Krške in leskovške gospodične, ki so iz prijaznosti prevzele točenje teh vin, so imele kmalu toliko posla, da so komaj zmagovale. Za njihovo požrtvovalnost, spretnost in prijaznost napram gostom bodi jim izrečena še tem potom najiskrenejša zahvala, kajti ne da se utajiti, da so ravno one poleg čašic „rujnega“ mnogo pripomogle, da je nastalo v celi dvorani tako živahno in veselo

vrvenje do pozne noči. V ponedeljek in torek je bila pokušnja prosta in brezplačna, ker so še vedno prihajali kupci iz bližnjih in daljnih krajev. Sklenile so se takoj nekatere prav dobre kupčije, in razun tega so si tujci zabeleževali razne naslove. Ob enem se pripomni, da daje razne naslove zanesljivih vinogradnikov ter vsakojaka druga tozadevna pojasnila brezplačno tudi kmetijska podružnica v Krškem, oziroma potovalni učitelj za vinstvo Fr. Gombač v Ljubljani. V nedeljo dopoldne je bil poučni govor o vinstvu, katerega se je udeležilo toliko posestnikov, da je bila sicer prostorna šolska soba mnogo pretesna. Predavanju je sledila razdelitev diplom, ki so se priznale razstavljalcem pred mesecem dni v Krškem povodom vršivše se grozdne, sadne in vinske razstave. Kakor se je sedaj dvakrat zaporedoma pokazalo, ko umestno, ako se take razstave večkrat prirede, ker zanimanje raste in uspeh postane vedno bolji. Take prireditve dajo sicer mnogo posla, a podružnice smejo v takih slučajih z gotovostjo računati na podporo v to poklicanih deželnih in državnih organov.

— **Izpred sodišča.** V soboto je bila obravnava proti sodnemu oficijalu gosp. V. Šornu. Tisti je bil svoj čas obdolžen, da je poneveril 11 000 kron. Izkazal se je pač primanjkljaj, a izkazalo se je tudi, da ga ni kriv obdolženec. Državno pravdnštvo je tožilo gosp. Šorna samo, ker je odpotuje v Zagreb vzel 200 kron uradnega denarja seboj, dasi je njegovo pohoštvo vredno dosti več in dasi je imel dobiti 300 kron remuneracije. Sodišče je gosp. Šorna popolnoma oprostilo, ker je prišlo do spoznanja, da ni imel namena si rečenih 200 kron nepravilno prilastiti.

— **Shod občinskih tajnikov** iz vseh slovenskih dežel bo 7. t. m. v Celju.

— **Zmaga štajerskega učiteljstva.** Kakor znano, je sprejel svoječasno štajerski deželni šolski svet v učiteljstvu službene tabele novo rubriko o „političnem službovanju“. Vsled odločnega protesta vsega učiteljstva se je sedaj opustila ta rubrika, pa tudi ona o „nrvnem vedenju“, zato pa se napravi skupno ena o „izvenslužbenem vedenju“.

— **Zgradba železnice Grobelno-Slatina-Rogatec** se menda zopet zavleče, ker Celje neče izplačati obljubljenega prispevka, češ, to stori le tedaj, če pojde železnica iz Celja. Vprašanje je: pod kakimi pogoji je Celje obljubilo prispevek? Če se prav spominjamo, ni bilo tedaj govora, da mora železnica iti iz Celja. V tem slučaju se Celjani ne ubranijo obljubljenega prispevka.

— **Umor.** 28letni rudar v Trbovljah, Primož Debelak, doma iz Oselice na Kranjskem, je dne 1. t. m. s sekuro ubil svojega gospodarja Franca Zupančiča, ker mu je odpovedal stanovanje. Celjski porotniki so ga spoznali krivega le uboja, na kar je bil obsojen v 7letno težko ječo.

— **Kravo za osem vinarjev.** V Radgoni se je neki slepar pogodil na sejmu z jako kratkovidno kmetico, da ji plača za njeno kravo 80 kron. Kmetica je bila zadovoljna in kupec ji je naštel štiri zlate. Kmetica je v svoji kratkovidnosti mislila, da so ti zlati po 20 kron in je šele v bližnji gostilni spoznala, da ji je kupec dal na roke le štiri svetle novce po 2 vinarja, tako da je kravo prodala za osem vinarjev. Slepar jo je bil mej tem že odkuril in ga niso mogli dobiti.

— **Pomiloščenje mladoletnih obsojencev.** Cesar je dne 24. m. m. pooblastil pravosodno ministrstvo, da zapove sodiščem, naj v slučajih obsodbe mladoletnih hudodelnikov vložijo predlog za pomiloščenje. V tej odredbi pravosodnega ministrstva se pravi, da se gre pri obsodbah mladoletnih zaradi različnih deliktov bolj zaradi nepremišljenosti, zapeljanja in pomanjkanja zrelosti, kakor pa za spridenje nrvnosti. Pri takih zločincih je tudi dvomljivo, da se doseže s kaznijo pravi namen. Prečesto se ne doseže pričakovani ugodni upliv, temuč

se še taki mladoletni ljudje s kaznijo pokvarijo. Vsled tega naj se, kjer dopuščajo razmere, taki zločinci ne zapirajo, pa tudi ne oddajajo prisilnim zavodom. To velja posebno za obtožence od 10 do 14 let. Pa tudi glede onih med 14. in 16. letom naj se postopa tako pomilščevalno, ako kazni ne presega treh mesecev ali 500 kron. Seveda odločuje pri tem v prvi vrsti prejšnje nrvno in pošteno življenje. Pod takimi pogoji je tudi 16- do 18letne zločince priporočati pomiloščenju, posebno, če so zaostali v duševnem razvoju. V vseh takih slučajih je počakati z izvršitvijo kazni dokler se ne reši pomiloščevalna prošnja. Naredba stopi v veljavo z dnem razglasa ter velja tudi za one mladoletne, ki so že bili dosedaj obsojeni, a še niso nastopili kazni. S tem smo tudi v Avstriji napravili velik korak v modernem pravosodju. Saj je velik psiholog že davno prorokoval, da pridemo do tega, ko ne bo več ječ, temuč le še — blaznice in korekcijski zavodi.

— **Čudna prirodna prikazen.** Iz Baranya-Vorosmarta se javlja o čudni prirodni prikazni, ki so jo ondi videli dne 23. m. m. ob petih v jutro na nebesnem svodu. V tem času se je pokazal izpod meseca, ki je stal visoko na nebu, ognjen steber, mnogo svetlejši kakor mesec. Prikazen je v treh minutah izginila. Bil je najbrže meteor.

— **Smrt in kardinal.** O praških kardinalih se trdi, da nobeden ne umre v Pragi, o pariških pa, da nobeden ne umre v svoji postelji. Ta pregovor bo morda spravi ob veljavo star pariški kardinal Richard, ki je v svoji palači v Parizu na smrt bolan. Njegovi predniki pa so se držali pregovora. Nadškof Affre je umrl 1. 1818 na barikadah njegov naslednik Sibour je bil v cerkvi Saint Etienne du Mont zavrtno umorjen od nekega duhovnika, ki ga pa pozneje niso mogli najti, nadškof Deboy je bil ob času komune 1. 1871 ustreljen.

— **Brezvesten luksus.** Zgradba novega ogrskega parlamenta je doslej veljala 32,542 578 kron 79 vin, ter se bo izdalo še najmanj poldrugi milijon. Tako velikansko svoto razsipljejo za luksurijsko zgradbo v deželi, v kateri izganjata lakota in revščina cele vasi v Ameriko. Sicer pa je zgradba tudi arhitektno penesrečena.

— **Aforizmi o ženskah.** Žena je najboljši dokaz božje ljubezni do moža, kajti, kogar Bog ljubi, tega obiskuje z nadlogami. — Ženska je rožni grm: ima več trnov kakor cvetov. — Žena je kakor cvetlice na njivi in ptice pod nebom, tudi ne seje, ne žanje — zato ji je dal nebeški Oče moža. — Žena ti vse daruje, le svoje nečimernosti ne. — Za mednimi ustnami zaročenke skriva se pogosto strupen jezik in tašča. — Ženske za možitev so kakor dragi kameni; dandanes je težko razsoditi, kateri kamen je pristen in kateri ponarejen. — Kako srečno bi bilo materstvo, ako bi angel varuh, čigar skrbi se pogosto dete prepušča, mogel in znal tudi dojeti ali prati plenice.

— **Zimsko spanje** je za mnoge živali rešilno sredstvo, da ne poginejo lakote po zimi. Zimski zaspanci med živalimi se poskrijejo v zemeljske luknje ali v dupline dreves ter tam spé 2—3 mesece, nekateri še več. Medved, jazbec, hrček, jež, netopir in svizec so med sesalkami najbolj znani zimski spalci. Izmed ptičev prespijo zimo tukaj zapoznole lastavice — kjekod pod streho si poiščejo svoje zavetje. Izmed dvoživk preživé zimo v luknjah kače, želve in žabe; ribe se držé pri dnu rek in ribnjakov, zalezejo k površju, da si naberejo sape.

— **Kdo je napravil v Kolumbiji mir?** Ko so se začeli letos spomladi nemiri v Kolumbiji, je izdal nadškof v Bogoti, Bernhard Restropo, pastirski list, v katerem vabi Kolumbijance, naj napravijo narodno obljubo ter si izprosijo mir s tem, da brž dozidajo pričeto cerkev Jezusovega srca, za kar jih bo nadškof priporočil najsvetejšemu Srcu. Prebivalci so ubogali, dogradili cerkev, potem pa se znova zgrabili z ustaši. No, in sedaj, ko so opešale moči na obeh straneh, se je nadškofova priprošnja res uresničila.

— Gobe v Parizu. Kakor javljajo „Daily News“, je naznanil prvi zdravnik v pariški bolnišnici „Charité“, da je v pariških bolnišnicah nad 200 gobavih bolnikov in še večje število pa se zdravi doma. Bolezen je napadla tudi več dam in gospodov iz boljših rodbin, ki obiskujejo gledališča in veselice, da pozabijo na svojo grozno bolezen. Na razne načine se lepotečijo, da se na njih ne spozna gobavost. In ta bolezen se baje po Parizu grozno razširja.

— Tovarnar Krupp umrl. Minoli teden je umrl v dobi 49 let od kapi zalet, po celi Evropi znani veliki tovarnar in izdelovalec topov v Essenu, tajni svetnik, član pruske gosposke zbornice in državnega sveta, Friderik Alfred Krupp. Pred kratkim je bival v Capri, kjer je prišel v konflikt z občinskimi oblastmi zaradi ondotnega bivanja, kar je dalo povod socijalno-demokratskemu „Vorwärtsu“ za razne napade. — Kruppovo tovarno je kot malo podjetje ustanovil l. 1818 njegov ded Alfred Krupp. Pozneje je vodila podjetje njegova udova Tereza z najstarejšim sinom Alfredom, ki jo je pozneje znatno povzdignil. Po njegovi smrti l. 1887. mu je sledil edini sin, sedaj umrli Friderik Alfred, ki je podjetje dvignil na tako stopinjo, da je največje na svetu. V njegovi tovarni, ki preskrbuje več let malone vse evropske države s topovi ter gradi železnice in mostove, je bilo l. 1892 uslužbenih 22.300 delavcev. — V nemškem državnem zboru je povzročila vest o nenadni Kruppovi smrti veliko presenečenje, posebno še radi tožbe, ki jo je Krupp vložil proti „Vorwärtsu“ in ki se sedaj bržkone umakne.

— Kitajci in — kolera. Ako bi Kitajci uporabili le polovico tistega denarja, ki ga izdajajo za daritve svojim hudim malikom, za snaženje ulic, bi ne bilo pri njih kolere. „Daily News“ pripoveduje, kako so se prebivalci mesta Venčan v šenkitangski provinciji iznebili kolere. Hude malike, o katerih domnevajo, da povzročujejo kolero, so najpoprej postavili v tempelj, kjer so jim mandarini (kitajski duhovniki) z lepa prigovarjali, naj se prostovoljno preselijo v sosednje mesto, kjer so krasnejše hiše, bogatejši možje in lepše ženske. Ko pa teh želj niso izpolnili, naložili so njihove papirnate figure na voz ter izpeljali iz mesta ven k reki, kjer so jih sežgali. Potem so zbežali v mesto, a skozi druga vrata, ter se bahali: Zdaj smo prevarali hude duhove, naj nas le iščejo.

— Kitajska basen. Kitajci si pripovedujejo dovtipno basen, in ta je izborna satira na evropske vojaške instruktore, ki so izučili Kitajce vojaških znanosti. Tiger je spoznal, da je mačka jako spretna, kadar lovi manjše živali ter se je zapisal pri njej v šolo. Po nekem času je dejala mačka, da mu je že vse povedala, več da nima ga čemur učiti. „Tako si me torej naučila tudi vseh vojnih zvijač?!“ — „Vseh!“ je potrdila mačka z glavo. — „Torej te več ne potrebujem ter te požrem“ je dejal tiger in pokazal mački dobro brušene zobe. Ali mačka je takoj splezala na vrh blizkega drevesa ter se rogala tigru, ki ni mogel za njo. Mačka namreč ni razodela tigru vseh svojih znanosti.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 29. novembra t. l.: 84, 51, 63, 48, 16.

V Trstu dne 29. novembra t. l.: 81, 88, 55, 90, 72.

V Pragi dne 3. decembra t. l.: 17, 40, 13, 53, 66.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 5. decembra 1902. Pšenica K 8.— h, rž K 6 50 h, ječmen K 6 50 h, oves K 6 50 h, ajda K 9.— h, proso K 7 50 h, turšica K 8.— h, leča K 9.— h, fižol K 11.— h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Popravila.

Preobleke.

Najnižje cene.

L. Mikusch, tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

35

Ravnokar je izšla
v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za navadno leto

1903,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.



J. Blasnikova „Velika Pratika“ in „Mala Pratika“ katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja in katera izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je torej edino le prava, starodavna „Pratika“, katero je toliko let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte le zmiraj Blasnikovo „Veliko Pratiko“ vsako drugo zavrinite, kot nepravo.

„Velika Pratika“ stane 24 vin., „Mala Pratika“ pa 20 vin.